

ÁLLATVÉDELLEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI
 ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE ≡
 BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11–13. Telefon: József 6–70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is

Megjelenik egyszer havonként
 Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Az O. Á. V. E. megbízottjainak első alapvető értekezlete.

Az O. Á. V. E. választmányának január 25-ikén tartott választmányi ülésében hozott határozat és a megbízottak nyeresé tárgyában december hóban kibocsátott felhívások alapján a megbízottak egy alapvető első értekezletre hívtattak egybe, mely február 4-dikén az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanács-termében tartott meg.

Jelen voltak dr. Lendl Adolf, egyesületi alelnök elnöktele alatt: a m. kir. államrendőrség képviselőiben dr. Schreiber Emil rendőrtanácsos, az O. Á. V. E. képviselőiben K. Nagy Sándor, Grimm Gusztáv alelnökök, Fodor Árpád h. főtitkár, Hänslér Károly h. titkár, dr. Stern Adolf ellenőr; megbízotti minőségben: dr. Barys Aladár, Erdélyi Jakab, Fenyvessy Adolf, Fischer Ernő, Kellner Jenő, idb. Kirchlechner Imre, Kohn Dávid, Kunossy Frigyes, Láng Gusztáv, dr. Mariska István, Radous Károly, dr. Rajic Dusan, Révi Gyula, Rosenberger Mór, Pálosi Ervin, dr. Samassa János, Schultes Emil, Strestik János, Székács László Pál, Szeőke Béla, kabai Tanny József, dr. Tarr Kálmán, Virágh János, Wehrmann Frigyes, Weisz Árpád és Zách Imre. Kimentették magukat: Blau Pál, Fleischl Sándor, Káldor Ernő, Leitner Jenő, Márk Dezső, Monostori Károly, Ráde Károly és Strasser Gyula.

Elnök meleg szavakkal üdvözli első sorban az államrendőrség képviselőjét dr. Schreiber Emil rendőrtanácsos urat és a megbízottak tisztére vállalkozó és megjelent urakat.

Röviden vázolva az O. Á. V. E. új intézményének jelentőségét, annak a reményének ad kifejezést, hogy az intézmény az illetők jóakarata és tapintattal párosult erélye mellett a legkedvezőbb hatással leend a székesfővárosi forgalom állatvédelmi állapotainak javítására.

Elnök kimenti az Országos Állatvédő Egyesület elnökének távollmaradását, akit kedvezőtlen egészségi állapota akadályozott meg a megjelenésben.

Elnök a jegyzőkönyv vezetésére Hänslér egyesületi titkárt kéri fel.

H. főtitkár előterjeszti az O. Á. V. E. választmányának január 25-én tartott ülésében a megbízottak intézményére nézve megállapított szabályzat tervezetét ismertetés és hozzászólás végett.

Elnök hangsúlyozza, hogy a megbízottak intéz-

ményének működése egyelőre úgyszólván csak kísérletnek lévén tekintendő, kívánatos, hogy a szabályzat tervezetnek a lehető legnagyobb egyszerűsége irányuló határozatai lényegesebb módosítások mellőzésével elfogadtassanak.

K. Nagy Sándor, Fenyvessy Adolf, dr. Stern Adolf, Kohn Dávid, Kunossy Frigyes, dr. Barys Aladár, Weisz Árpád, Zách Imre, Hänslér Károly, Rosenberger Mór hozzászólása, elnök és dr. Schreiber Emil rendőrtanácsos felvilágosító szavai után a szabályzat némi módosításokkal elfogadtatott.

Mivel ezt a szabályzatot tekintettel a módosításokra még az O. Á. V. E. választmányja is tárgyalni fogja, annak véglegesen megállapított szövegét később fogjuk közzétenni.

Kiemelendőnek tartjuk még, a megbízottak által tett feljelentések tárgyalására vonatkozólag dr. Schreiber Emil rendőrtanácsos indítványára elfogadtatott, hogy O. Á. V. E. forduljon megkereséssel a főkapitánysághoz aziránt, hogy a megbízottaktól eredő feljelentéseknél lehetőleg tekintsen el a megbízottaknak tanuképen való beidőzésétől.

Vége elnök előterjesztésére elhatározták, hogy az O. Á. V. E. felkérendő arra, hogy a megbízottakat minden irányban tájékozandó Útmutató nyomtatvány szerkesztésük, melynek szövege a rendőrségi főkapitányság hozzájárulásával állapíttassék meg.

Ezzel az értekezlettel megtörtént az első lépés a megbízottak intézményének életbeléptetése irányában.

A szabályzatnak végleges szövege megállapítottván igazolványok fognak készíttetni és a megbízottak számára kiállíttatni. Reméljük, hogy az O. Á. V. E.-nek ez az új intézménye nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy az állatvédelem tekintetében a székesfővárosban fennálló visszasságok orvosoltassanak.

A székesfővárosi rendőrfőparancsnokság az állatkinzások ellen.

Az 1913. évi jan. hó 11-én kelt 11. sz. rendőrfőparancsnoksági napiparancsból idézzük a következőket: „... a lőtulajdonosok igavonó lovaikat éles patkóval ellátni elmulasztják, minek következtében a lovak elcsúsznak, a terhet vonni képtelenek, a kocsisok botrányos módon ütlegelik, nógatják, lármáznak, éktelenül káromkodnak, közlekedési akadályt okoznak stb. ...

Kioktatandók az őrszem s őrzárati rendőrök arra, hogy az állatkinzások elejevétele szempontjából különös figyelemmel legyenek arra, hogy a lovak éles patkóval el vannak-e látva, a kocsik túlterhelve ne legyenek s általában örködjenek, hogy állatkinzások az emelkedettebb helyekre való felhajtásnál, az Aréna-uti vasuti átjárónál, hidakra való felhajtásnál stb. elő ne forduljanak. A kocsisok botrányos szitkozódásait is a lehetőség szerint akadályozzák meg és a kihágást elkövető egyéneket jelentsék fel.

Általában az illetékes osztályparancsnokságok a saját hatáskörükben a legmesszebbmenő módon intézkedjenek, hogy . . . állatkinzások elő ne forduljanak. Lickl Géza s. k., főparancsnok."

A székesfőváros madárvédelme.

Az „Állatvédelem“ 1910. évi 1. sz. füzetében beszámoltam a székesfőváros által felállított madáretetőket és fészekodukkal elért eredményről.

Azóta folytattuk az etetést az eddigi rendszer szerint és a fészekoduk számát is évenként 100 darabbal szaporítottuk, úgy hogy 1911. évben 300 és 1912. évben már 400 fészekodu volt elhelyezve a költési idő alkalmával. És az eredmény elég kedvezőnek mondható, mert 1911. évben 22% és 1912. évben 28% volt lakatlan. A téli etetőket is felállítjuk évenként és az eleséget bennük elhelyezzük; ezeket is elég sűrűn igénybe veszik a madarak és pedig az 50 etetőre a következő madarak jártak (az első szám az 1911. a második szám az 1912. évre vonatkozik):

Cinkefélék 42, 39; pinty 11, 19; feketerigó 5, 12; stiglic 4, 13; pipiske —, 4; Mátyás —, 2; zöldike 12, 6; sármány 10, 23; csíz 8, 7; harkály —, 4; rozsdafarku —, 1; vörösbegy 12, 12; magtörő 9, 2; pacsirta 3, 4; kenderike 12, 3; húros rigó —, 1; barátka 9, 1; fakusz —, 1; veréb 44, 48 etetőre.

Fészekodu volt az 1911. évben 300 drb., 1912. évben 400 drb. A két évben a következő költségek voltak:

Cinkefélék 151, 175; harkályfélék 7, 33; nyaktekercs 4, 7; vörösbegy —, 1; stiglic 1, 1; seregély 2, 3; húros rigó —, 1; pinty 3, 2; feketerigó —, 2; fakusz 4, 5; rozsdafarku 3, 1; sármány 3, 1; légykapó 1, 3; kenderike 1, —; barázdabillegető 1, —; veréb 47, 41; pele, mókus —, 2; darázs 2, 5; üresen maradt 70, 112; kétszeri költés volt 19, 47; elloptak —, 1-et; nem figyeltek meg —, 4-et.

Mint hogy ezek szerint úgy a kitett fészekoduknál, mint az etetőknél is az eredmény megfelelő volt, ezen eljárást folytatjuk.

Guckler Károly
székesfővárosi erdőmester.

Mozgalmunk Szepes vármegyében.

Nógrádi Neógrády Lajos, Szepes vármegye alispánja, nagy barátja az állat- és madárvédelemnek. Ezt már több ízben bebizonyította, nevezetesen madárvédelmi körrendeletével, állatvédelmi megyei szabályrendeletével és azzal, hogy fölhívta a vármegye

elsőfokú hatóságait állatvédő egyesületek alakítására. E fölhívás nyomán az iglói rendőrfőkapitány, Matolcsi János fölkérte az O. Á. V. E. elnökségét, hogy előadás tartására és az egyesület előkészítésére küldje ki képviselőjét.

Fodor Árpád tanár, h. főtitkárunk f. hó elsején Iglóra utazott és ott másodikán vasárnap d. u. 5 órakor sikertült előadást tartott. „A szövetség szerkesztőtitkára — írja a Szepesi Lapokban Hajts tanár — a nemes ügytől áthatva, klasszikus példákkal illusztrálta az állati lélek megnyilvánulását, mit nemcsak a múltban, de még a jelenben is annyira ellentétesen fognak fel, oly sokféleképen magyaráznak. Bármily bámulatrakeltők is ez értelmi, érzelmi és akaratbeli megnyilvánulások, az ember szellemi fölénye mégis oly szédítően kimagasló, társadalmi együttműködése pedig oly feltétlen vezető szerepre predestinálja őt, hogy ennek következtében nemcsak jogokat vindikálhat magának az állatvilág fölött való uralomhoz, hanem kötelességeket is, kell, hogy vállaljon az állatokkal szemben. Nehogy tehát az ember cselekedeteit a rút önzés vezesse, valláserkölcs hivatásunk diktálja az önzetlen állatvédelmet.“

Az előadás az g. h. ev. főgimnázium dísztermében az iglói szabad lyceum keretében mintegy 120 főnyi női, úri és ifjúsági közönség előtt folyt le s ennek végeztével a közönség kimondta, hogy állatvédő egyesületet óhajt alakítani.

Iglóról Lőcsére utazott h. főtitkárunk és ott 3-án d. u. 3 órakor a városháza dísztermében mintegy 150 főnyi szép közönség előtt tartott előadást. Ennek megvolt a hatása, de az egyesületi alakulás még nem lévén előkészítve, külön alakuló gyűlést fognak összehívni.

Főtitkárunk meglátogatta a vezető egyéniségeket és az ügy iránt a legjobb hangulatot találta, vagy ha nem találta, hát keltette. Neógrády Lajos alispán kijelentette, hogy Szepes vármegye négy-öt legnagyobb városában meg kell alakulnia az állatvédő egyesületnek.

TÁRCA.

Gyermek és állat.

(Dante Alighieri „Isteni színjáték“-ának egy megiratlan fejeze
Irta: Berczik Árpád.

Előhang.

Ügy-e hallottátok már kedves kis barátaim és barátim Dante híret? Hírneves olasz költő volt — és századok előtt élt és ő írta azt a remek, világhírű költeményt, melynek címe „Isteni színjáték.“

Abban lefösti, kire mi vár a túlvilágban.

Mi vár a jókra!

Mi a gonosz és rossz emberekre.

Három részből áll ez a felséges költemény.

Az egyiknek a címe: A pokol. A másodiké: A tisztítóhely. A harmadiké: A paradicsom.

Az elsőben az elkárhozottak kínjait és szenvedéseit írja le.

A másodikban azok büntetéseit, akik a tisztítóűzön át a mennyországba jutnak.

A harmadikban az üdvözültek boldogságát rajzolja.

Majd én egy fejezetet írok meg a tisztítóűzből. Ezt a fejezetet Dante nem írta meg, de megírhatta volna. Én kipótolom.

Danténál Virgil a hírneves római költő kalauzolja Dantét az alvilágban.

A tisztítóhely 25. és 26. közti fejezet.

Ekkor egy olyan barlangba jutánk, ahol csupa apró gyereket láttunk, öt évestől fogva, 12—15 évesig, akiket bogarak, férgek, madarak és egyéb állatok csipkedtek, szurkáltak, rágtak és rágicsáltak.

A szegény gyerekek meg vakaróztak és sikongattak, jajveszékelték.

Kérdeztem Virgilt, hová vetődünk és mit jelentsen az a kép, mely elénkbe tárul.

És Virgil ekkép válaszolt:

— Ez a tisztítóhelynek az a része, hol azok a gyerekek kínlódnak, akik állatokat kínoztak. Mert az Úristen azokat is megbünteti. Kiadja azoknak az állatoknak, amelyeket ők megkínoztak, hogy ugyanolyan módon bánjanak velök, mint ők szegény állatokkal bántak volt. Mert az állat is teremtménye az Úristennek és vele se szabad kegyetlenkedni. — Mint azt sok vásott és szivtelen gyerek cselekszi, aki gyönyörűségét találja védtelen és tehetetlen állatok kínozásában.

Ekkor én — t. i. Dante, odaléptem egy nyolc éves fiúhoz, akit cserebogarak és szarvasbogarak csipkedtek kezén-lábján és aki egyre jajveszékelt: ne bantsatok, többé én se foglak bántani.

— Hát te mit vétettél világi életedben? — kérdeztem azt a gyerkőcöt...

— Jaj nekem, — felelt a fickó — szivtelen és lelketlen voltam, aki megérdemlem a büntetésemet. A bogarakat, rovarokat, lepkéket összefogdostam és a lábukat kitepegettem. Ezért kell most húsz évig kínlódnom, míg levezekiem csuf vétkemet. Se éjjelem, se nappalom. Világi, élő gyerekek, okuljatok példámon.

Egy másik gyereket tíz tűzesszemű komondor kergetett körben és egy más köztt megmarással ijesztgett. Valahányszor az egyikhez futott, az kaffogva utána kapott és meg akarta marni, mire a gyerek rémülten szaladt másfelé, hol megint a tűzesszemű komondor várta és rémítette halálra.

A gyerekek már a nyelve lógott ki a sok rémüldözéstől.

Egyre kiabált:

— Irgalom, könyörület! Ne harapjatok meg! Leizenek a földre, hogy se kutyát, se macskát ne üssenek, verjenek, a farkánál fogva ne löbbázzanak és vágjanak a falhoz, mert a túlvilágon iszonyun bűnhődnek, akik ezt cselekszik.

Megsajnáltam a gyerekeket, de megvallottam magamban, hogy nem hiába bünteti Isten. Igaz, hogy a szülőket is kellene megvezekeltetni, miért nem oltották

ifju, zsenge sziveikbe a tanítást, hogy: „ne bántsd és kínozd a szegény állatot!”

Nagy ordítás verdeste fülemet, hát mit látok egy oduban?

Égész csomó gyerekek tépegetik ki éles csőrükkel karvalyok és saskeselyűk a szemöket és nyelvöket, mialatt galambok, fecskék, rigók és más madarak soka-sága körülök keringve, ezeket zengte.

— Ugy-e ráj nektek most. De ti is kiszúrtátok a mi szemünket, apró fiókáink nyelveit kiteptétek, ti gonosz, lelketlen fiúk. Jaj most nektek — bűnhődjétek!

Mikor Virgillel a tisztítóhely más részei felé haladtunk, így szóltam társamhoz és vezetőmhöz: Valóban szörnyű látvány, hogy már ilyen zsenge lények is szenvedni tartoznak a túlvilágon vétkeikért. De a Teremtő ezzel meg akarja mutatni, hogy a szivtelenségért a gyereket is felelőssé teszi.

Tenyésszünk komondort.

Írta: Ifj. Thóbiás Gyula,

Különbé fajtajú ebeket láthatunk a városokban falvakban, nyájak körül, de a legtöbbször igen nehéz volna fajtajellegét pontosan meghatározni, a genealogiáját kikutatni egyenesen lehetetlen volna. Ebben a nagy ebtömegben, melynek számát statisztika híjján még megközelítőleg sem lehet megmondani, egy fajnak érezzük erősen a hiányát, bennünket pedig közelről

érint ez a magyar komondornak már-már a kipusztulás szélén álló alakja.

A magyar kynológiát a foxterrier láz borzongatja, oly értelemben, hogy a foxterrier tenyésztők teszik az összes ebtenyésztők legnagyobb kontingensét. Szépen vannak képviselve a vizsla-, tacskó, kisebb mértékben az agár-, spaniel-, grifon-, newfoundlandi tenyésztők etc. Komondor tenyésztők, szegyenlem nyilvánosan regisztrálni, négyen-öten vannak, azok sem akarnak életjelt adni magukról. A „Magyar Ebtenyésztők és Ebkedvelők Egyesületé”-nek május-hó 18—19-én rendezett országos kiállításán 255 nevezett eb között nem volt komondor.

Lapunk decemberi számában felhívást tettünk közzé az O szágos Állatvédő Egyesület férfitagjainhoz és a nagyközönséghez abból a célból, hogy megbízottakat toborozunk, akik a székesfőváros területén önkéntes állatvédelmi szolgálatokat végezzenek. Felhívásunk szerencsés volt, mindeddig többen, mint hetvenen jelentkeztek.

Budapest székesfőváros rendőrfőkapitánya kérelmünkre lövéde mi rendeletet adott ki (72/1913) s ennek alapján a rendőrfőparancsnok napiparancsban utasította az őrszemeket a kellő felügyeletre (65/1913).

Állatkínzások megtorlását országsszerte szorgalmaztuk. Minden egyes esetről jelentést tettünk a földmívelésügyi miniszter úrnak.

Az „Állatvédelem” szerkesztését az elnökség megbízásából a szövetségi titkár vállalta el.

*

A M. Á. V. E. Sz.-t illetőleg:

Január 12-én Tolnátamásiban alakuló-ülése volt a 36. szövetségi állatvédő-egyesületnek. Az alakulásban kiváló érdemei vannak Reich Oszkár szolgabirónak, György Dénes adóhiv. ellenőrnek, Kaszás József közs. bírónak és Kindl Vilmos igazgató-tanítónak. Az ünnepélyes alkalommal előadást tartott a szövetségi titkár.

Egyesület alakítását kezdeményeztük a lefolyt hónap alatt Szamosújvárott, Sepsi-szentgyörgyön, Léván, Szatmárnémetiben és Alsókubinban. A mozgalmat folytatólagosan élesztettük: Pancsován, Komáromban, Érsekújvárott, Nagykárolyban, Désen, Hódmezővásárhelyen és Székelyudvarhelyen. Egyesület alakítására vállalkoztak: Érsekújvárott Iby Lászlóné, Iglón Matolcsi János, Egerben Jankovich Dezső polgármester Szepi-szentgyörgyön Kamenitzky Etel, Békésgyulán Wieland Dénes.

A körmendi egyesületnek 50 K-t ajándékozott Batthyány-Straitmann Ödön herceg úr. Ipolyságon Szilveszter-estélyt rendeztek az egyesület javára, mely szépen sikerült.

A választmány mindkét titkári jelentést tudomásul veszi azzal, hogy elnök indítványára Monostori kir. tanácsosnak a könyvtár adományozásáért meleg köszönetet szavaz.

*

Hänsler Károly pénztáros által előadott pénztári jelentés szerint az O. Á. V. E. vagyona 100.023 korona 74 fillérre emelkedett. A pénztári forgalom 1912-dik évi szeptember hótól december végéig 22 455 kor. 17 fillér bevételt és 10.706 korona 30 fillér kiadást tüntet fel. Az ebből megállapítható 11.748 korona 87 fillér egyenleg abból keletkezett, hogy a számadások lezárva nincsenek és hogy a kiadások között az 1913 dik évi Gyermeknaptár nyomtatási költségeinek beszámítása nem szerepel.

A pénztári jelentéseket a választmány tudomásul vette.

Hänsler h.-titkár, helyeket, hol nagyobb fuvarozást bonyolítottak le. ötször keresett fel, igyekezve ott a lóknázásokat lehetőleg megakadályozni. Panaszokat

tíz esetben vizsgált meg a helyszínen. Hatóságoknál harmincszor járt el ügyeink érdekében.

Taglétszám 1913. január 25-ig: Alapítók 188; rendes tagok 1251.

Míthogy a főtítkári állás megüresedésével gondoskodni kellett a főtítkári teendők ellátásáról, a választmány a közgyűlésig, illetőleg választásig a főtítkári teendőkkel Fodor szöv. tségi titkárt bízta meg, akinek eddigi 60 korona fizetése további 60 koronával pótlék gyanánt kiegészítetett. A választmány kimondta, hogy a főtítkári teendőkkel megbízott szöv. titkár a hivatalos közlöny szerkesztését is végezni tartozik.

Fodor szöv. titkár a választmány bizalmáért köszönetet mondott.

A választmánynak bemutatott a megbízottak tisztjére jelentkezettek névsora, mely a hivatalos közlöny januári számában közzététetett.

A választmány a jelentkezettek kettőnek kivételével, akik, mint kiskorúak, bevehetőek nem voltak, elfogadta.

A megbízottaknak első alapvető értekezletre leendő meghívását mondotta ki a választmány és köszönettel vette tudomásul, hogy az értekezletet dr. Lendl Adolf egyesületi elnök fogja vezetni.

Elnök bemutatja a megbízottak intézményére nézve szerkesztett szabályzat-tervezetet.

K. Nagy Sándor alelnök, Selymessy Ferenc, dr. Stern Adolf, Krizbay Mária, Hänsler Károly és elnök hozzászólása után a szabályzat-tervezetet a választmány változatlanul elfogadja azzal, hogy az a megbízottak első alapvető értekezlete elé terjesztendő esetleges óhaj-tások figyelembevétele céljából.

N. Pirenden kívül felolvastatik az O. Á. V. E. ügyészének jelentése a Bizony-féle végrendeleti ügyben folyó per állásáról, mely jelentést a választmány dr. Rajic Dusan, K. Nagy Sándor és elnök hozzászólása után tudomásul veszi.

Az O. Á. V. E. köréből.

József főhercegéknél. Az O. Á. V. E.-nek múlt év december 28-ikán tartott választmányi ülésén K. Nagy Sándor kir. táblai bíró alelnökünk előadta, hogy a napilapokban megjelent híradás szerint József főherceg öfenségének László fia az állami főreáliskola I. osztályába jár és útközben reggelenként a madaraknak eleséget szór. Ennélfogva azt indítványozta, hogy az O. Á. V. E. elismerésének kifejezésül a Gyermeknaptár egy példányát juttassa a kis jószívű főherceghez. Ez indítvány egyhangú lelkesedéssel elfogadtván, díszes börtököt készíttetett az elnökség a Habsburg-címerrel, ebben elhelyezte a jegyzőkönyvi kivonat kaligrafiáját és a Gyermeknaptár három utolsó évfolyamának 1-1 példányát. Folyó hó 13-án vitte fel e küldeményt az udvarhoz Fodor Árpád tanár, h. főtítkár. László főherceg — sajnos — nem volt otthon és követünket az idősebb József Ferenc főherceg fogadta. Lebilincselő kedvességgel beszélgetett a főherceg körülbelül tíz percig a h. főtítkárral.

* Megbeszélés a közzététel előtt

Állatvédő egyesületek alakítására vállalkoztak legújabbán: Petrén (Torontál m.) Soffár Miklós tanító, Érsekújvároitt Iby Lászlóné, Iglón Matolcsi János rendőrkapitány, Egerben Jankovich Dezső polgármester, Szepszentgyörgyön Kamenyitzky Etel, Komáromban dr. Konkoly Thege Balázs ügyvéd, Szikszón Markó István kir. járásbíró és Békésgyulán Wieland Dénes gyógyszerész. Udvarhelymegye alispánjának, Sebessy Jánosnak kivánságára fölkértük az ottani kir. tanfelügyelőt, hogy szólítsa fel a vármegye pedagógusait a mozgalom felkarolására.

Két állatmentési esetről teszünk jelentést, kiemelve ezeket a sok közül.

A gör. keleti egyház udvarán álló fák egyikének csomóba egybefonódott ágai közül egy odatévedt macska nem bír kiszabadulni és odaszorulva már két nap óta függött étlen-szomjan, nyávogva. Az O. Á. V. E.-nek jelentést tettek és ez a tűzoltóságot hívta segítségül, melynek két legénye azonban eredmény nélkül távozott a helyszínről, míg végre két fiu könyörülte győzdelmeskedett a nehézségeken. A két fiu hosszúnyelű seprőre egy lapos vesszőfonatot erősített, mellyel a macskákat kiemelték és lehozták.

A másik eset a Haris-utcában történt, ahol a félemeleten még kiadatlan áruhelységek felett a cégablák alkalmazására szánt mélyen benyúló üregekben galambok tanyáznak. A galambok forgalmát megsokalták és az em íteit üregeket sodronyfonattal elzárták, anélkül, hogy a galambok eltávolításáról gondoskodtak volna. A sodronyhálókat alkalmazó munkások távozása után a világról elzárt kis és nagy galambok nekirepültek a sodronyhálónak és szabadulást kerestek volna, mely azonban lehetetlen volt. A szomszéd utcában és épületen tanyázó galambok csodálatraméltó gyorsasággal neszelték meg társaik keserves helyzetét és felhőnyi tömegben röpködtek ide-oda az elzárt galambok börtöne előtt. Most már a járókelő közönség is figyelmessé lett és vagy öt oldalról, hívták segítségül az O. Á. V. E.-t, melynek tisztviselője csakhamar a helyszínén megjelent, kieszközölte az illetékes helyen a ház gondnokától a galambok számára a további lakhatási engedélyt és rekvirált rögtön szakmunkást, aki a sodronyháló falakon a galambok számára ki- és bejáratot teremtett.

A cserkészfiúk (boy scouts). A Budapesti Ref. Ifjúsági Keresztyén Egyesület a hozzátartozó „serdülők alosztálya” keretében Papp Gyula jogszigorló főparancsnok vezetése alatt múlt év őszén Boy Scout-cserkészfiú csapatokat állított fel.

A cserkészfiúk törvényének a The Scout Law-nak 6. §-a így szól: „A cserkészfiú barátja az állatoknak”.

Az egyesület vezetőségének komoly óhajta, hogy a törvény fenti cikkelyét is igazán szakavatott egyén szakszerű magyarázata véssse bele a fiúk fogékony lelkébe.

Azért azzal a kéréssel fordult az O. Á. V. E.-hez, hogy a serdülők alosztályában rendszeres, évenként legalább két előadás tartassék. Az O. Á. V. E. elnöksége teljes előzékenységgel felel meg az óhajtnak és

az előadások tartása tekintetében szükséges megállapodások érdekében megkereste fentnevezett főparancsnokságot, hogy Fodor Árpád h. főtitkárral lépjen érintkezésbe, aki már tartott is az ifjaknak állatvédelmi előadást jan. 25-én.

Azok kedvéért, akik a cserkészfiúk szép intézménye iránt érdeklődnek, köztudomásra hozzuk, hogy az első csapat hivatalos helyisége Ferenc-körut 12., 1. 6. sz. a. van, ahol szívesen adnak felvilágosítást.

A Skodacsek Zsuzsánna tokaji lakos által hagyományozott 1000 korona után a pénzügyigazgatóság 100 korona örökösödési illetéket vetett ki. Ez ellen az egyesület nevében Honétzy Géza, neves tokaji ügyvéd, ki e hagyatéki ügyben eddig is az egyesület és az ügy iránt való rokonszenvéből folyólag teljesen önzetlenül járt el, illetékes helyen felebbzett.

A flobert fegyverek megadóztatása. Az O. Á. V. E. a flobert-fegyverekkel üzőtt visszaélés megakadályozása, illetőleg a flobert fegyvereknek vadászfegyverekkel egyenlő megadóztatása érdekében ismételve fordult előterjesztéssel a kormányhoz. Hasonló irányú lépések történtek egyes vidéki állatvédő egyesületek, így többek között a sáros-vármegyei Á. V. E. részéről is. Ezeket a lépéseket legutóbb nyomatékosan támogatta az Országos Magyar Vadászati Védegylet által a földmivelési miniszter úrhoz intézett felterjesztés, mely a flobert-fegyverek időközben történt tökéletesítésére való tekintettel azokat nemcsak a hasznos madarak üldözésére szolgáló eszközöknek, de vadászatra teljesen alkalmas löfegyvereknek minősítette.

Az említett beadványok tárgyalása közben a belügyi- és földmivelésügyi miniszter urak e kérdésben közbiztonsági és közrendészeti szempontból kedvezően nyilatkoztak és ily értelemben a földmivelésügyi miniszter úr a pénzügyi miniszter úrhoz megkeresést intézett, mely oda irányult, hogy az adókötelezettséget az 1883. évi XXIII. tc. 2. §-ának alkalmazásával a flobert-fegyverekre is kiterjessze.

A Keszthelyen megjelenő „Balatonvidék” című lap jan. 12-diki száma szerint az ottani parkban elhelyezett *madáretetők* eleség nélkül vannak. Az O. Á. V. E., mely erről tudomást nyert, a keszthelyi akadémia igazgatóságához megkeresést intézett, kérvén a baj orvoslását, egyúttal javaslat történt aziránt is, hogy Keszthelyen egy külön állat- és madárvédő egyesület alakítására irányuló mozgalom indíttassék meg.

A szolnoki „Ujság” jan. 10-diki száma szerint az ottani cukorgyár építkezésénél kegyetlen *lökínzás* folyik, mely iránt a rendőrfőkapitányság vizsgálatot indított. Az O. Á. V. E. a rendőrfőkapitányt megkereste, hogy az ügy mibenlétéről és a tett lépésekről az egyesületet értesítse. Erről a földmivelési miniszter úrhoz hivatkozással a m. évi febr. 1-én 887 eln. sz. rendeletre jelentést tett.

Állatkínzások megtorlása. Egy magánpanasz útján tudomást nyert az O. Á. V. E., hogy Pesthidegkúton szárnyasbaromfin állatkínzást követnek el. Az illetékes pomázi főszolgabíróhoz az O. Á. V. E. által tett megkeresés következtében a főszolgabíró az eljárást megindította és jelentése szerint a kihágást elkövetőket megfelelő büntetésben elmarasztalta.

A nyiregyházi lap közléséből értesülvén az O. Á. V. E. az ott folyó állatkínzásokról az ottani O. Á. V. E.-hez kérdést intézett, melynek nyomán a nevezett egyesület közölte, hogy az állatkínzók ellen mindannyiszor eljárást indítanak a rendőrhatalóságok és közegek és hogy ezek tárgyalásában az egyesület képviselőjében az egyesületi titkár részt vesz. E közlést az O. Á. V. E. elismerésének kifejezése mellett vette tudomásul.

A szövetséges egyesületek köréből.

† **Raggambi Fluck Ferenc** ny. kir. sőtárnok, 48-as honvédfőnádnagy, a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár elnöke, a Szegedi Állatvédő Egyesületnek több éven át érdemes elnöke január hó 25-én 84-dik életévében elhunyt. Az O. Á. V. E. és a M. Á. V. E. Sz. az elhunyt özvegyéhez, szül. nemes Bánhidya Mária úrnőhöz igen meleghangú részvétiratot intézett.

A Szegedi állatvédő egyesület február 5-én d. u. 6 órakor dr. **Orkonyi Ede** elnöklete alatt választmányi ülést tartott; ezen az ülésen elnök szép és meleg szavakkal emlékezett meg az egyesület alapító-elnökéről, **Fluck Ferenc**ről, aki az egyesület humánus céljainak megvalósításán tíz éven keresztül fáradozhatatlanul dolgozott és munkálkodott. Elnök bejelentette, hogy az elnökség az egyesület nevében a gyászoló családhoz részvétiratot intézett s a ravatalra koszorút helyeztet. A választmány mindezt tudomásul vette s elhatározta, hogy a megbojdogált emlékére **Fluck Ferenc**-alapítvány néven egy ötszáz koronás alapítványt létesít, amelynek kamatait rendőrök jutalmazására fordítja.

Lantos Béla titkári jelentését a választmányi helyléssel vette tudomásul; e titkári jelentésből kiemeljük, hogy az egyesület az egyes középiskolákból két-két tanulót bízott meg a madár-etetők ellenőrzésével. Az egyesület megkereste a főkapitányi hivatalt, hogy a halak elárusításánál tapasztalt halakínzásokat akadályoztassa meg. amit a főkapitányi hivatal készséggel megígért. Az elnökség megkereste a szíjgyártó-mestereket, hogy igyekezzenek ők is felvilágosítani a lótarfogazdákat a szemellenző káros hatásáról. A főkapitányi hivatal az egyesület megkeresésére utasította az állatorvost, hogy az agyoncsigázott, gyenge lovak gazdáit jelentse be, mert ezeket a fuvarozástól eltiltja; a kihágási bíró több állatkínzót nagyobb pénzbüntetéssel és bezárással büntetett.

A pénztári jelentés után, amelyből kitűnik, hogy az egyesületnek 1125 korona 56 fillér vagyona van; dr. **Nyilassy Pál** tartotta meg előadását az *élveboncolásról* és **Staudinger Ede** frankfurti állatvédő-egyesületi elnöknek röpiratáról, a Pasteur vesztség-elleni beoltásról.

Az előadás mindvégig lekötötte a tagok figyelmét s érte elnök mondott hálás köszönetet az előadónak. A választmány elhatározta, hogy rendes évi közgyűlést március hó 2-án d. e. 11¹/₂ órakor tartja meg a városháza bizottsági termében a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó, titkári és pénztári jelentés, az országos szövetségbe két tag küldése, rendőrök jutalmazása, indítványok, **Fluck Ferenc** alapítvány megnevelése és tisztujtás. Miután a választmány elhatározta, hogy a közönséget felkéri az egyes állatkínzások bejelentésére, amelyet telefon útján is elvégezhetnek 1184 és 1233 szám alatt.

Az ülésen jelen voltak: dr. **Orkonyi Ede** elnök, **Lantos Béla** titkár, **Magyar Imre** jegyző, **Kövessy József** pénztárnok, dr. **Székely Vilmos** ügyész, dr. **Gerhauser József**, **Nagy Ferenc**, dr. **Nyilassy Pál**, dr. **Perjessy Mihály**, **Piukovics Ödön**, **Székely Gáborné** és **Tóth Sándor** választmányi tagok.

Az **Aradi Állatvédő Egyesület** a város törvényhatósága által alkotott ebtartásról szóló szabályrendelet egyes sérelmes szakaszait a belügyminiszterhez megvátoztatás céljából megfellebbezte. Az egyesület kifogásolja, hogy a hasznos célra szolgáló, (pl. házőrző, patkánvirtó stb.) kutyák után is adót kell fizetni. Kifogásolja, hogy a kutyákra akkor is szájkosarat kell alkalmazni az utcán, ha ebzárlat nincs. Kéri megtiltani, hogy fehervont ársra kutyákat ne legyen szabad használni. A szabályrendeletbe bevételni kívánja, hogy a gyepmester által elfogott kutyákat azok tulajdonosai 24 órán belül, az ebadó javára fizetendő bizonyos összegért kiválthassák. Kéri, hogy a gyepmesterek a kutyákat nem, miként most, dróthurokkal fogják és kínozzák, hanem, ahogy már máshol is teszik, azokat sodronyhálóval fogják el. Végül arra kér belügyminiszteri intézkedést, hogy az elfogott kutyákat humánus módon pusztítsák el.

Madárvédelmi előadás Mezőcsáton. A Miskolci Állatvédő Egyesület tevékeny titkára, **Koncs Sándor** tanár, jan. hó 19-én M. zőcsáton tartott előadást az állat-, különösen pedig a madárvédelemről. A gazdák egyesületének helyisége zsufolásig megtelt hallgatósággal. A mindvégig érdekes előadás befejeztével **Bodolay István** ref. lelkész-mondott köszönetet az előadónak, egyidejűleg felhívta a megjelenteket egy állatvédő egyesület megalakítására. Lelkes felszólalása viszhangra talált s csakhamar tekintélyes számmal írták alá a taggyűjtő-ívet s így rövid idő múlva Mezőcsát nyitja meg a borsodmegyei állatvédő egyesületek sorát.

A **Nagybányai Á. V. E.** titkára, **Alexy Kornél** „Gondoljunk a szegény éhező madarakra“ cím alatt szép lendületű felhívást tesz közzé a „Nagybánya és vidéke“ című lapban, melyben felhívja a közönséget, hogy a madarak téli etetéséről gondoskodjanak.

A **Kassai Á. V. E.** kérelmére az abaujmegyei kirtanfelügyelő madárvédelmi körrendeletet adott ki. A szövetség elnöksége felkérte az egyesületet, hogy jövőre általános állatvédelmi rendelet kiadásáért járjon közben. A kassai egyesület felszólította a járási tanítóörök elnökségét, hogy támogassák az állatvédő egyesületi

alakulások mozgalmát. Az abaujmegyei lapokban szép és érdekes cikkek jelentek meg ügyünk érdekében.

A Temesvári Állatvédő Egyesület gyűlése. Kovácsics Gyula elnöklete alatt nagy számban megjelent választmányi tagok jelenlétében tartotta meg a temesvári állatvédő egyesület f. hó 8-án rendes gyűlését. Az elnök jelentést tett a Petrovics-féle hagyatéki állapotáról, a bírói átadó végzés ellen a többi örökösök felebbezést adtak be mely azonban az egyesület érdekeit nem veszélyezteti. Ezután az egyesület köszönetét tolmácsolta Mező Dánielnek állatvédelmi előadásáért. Bodrossi Lajos titkár ismertette az ügyirat-forgalmat s az időközben tudomására jutott állatkinzási eseteket. Dr. Matolay Zoltán, Martin Aurél, Mező Dániel, dr. Packi Miklós, Harzer Ágoston és mások több hasonló esetet adtak elő, melyek folytán különösen a szénatéri hid feljárójának és a munkástelep utainak megjavítását fogja az egyesület a városi tanácstól kérelmezni. Végül az évi közgyűlés előkészítése került napirendre, melynek teljes tárgysorozata megállapíttatván, a közgyűlés március 2-ra tüzetett ki.

Az Eperjesi Állatvédő Egyes. titkára, Bohrandt Lajos írja: „A földművelésügyi minisztérium ez idén is 100 drb fészekodút juttatott egyesületünknek ingyen, melyekkel a a kisszebeni és bártfai temetők alakíttatnak át, hasonlóan az eperjesi temetőhöz, madárvédelmi teleppé. Az odúkiakaszást Kisszebenben Ehlers Hektor, Bártfai Zsebráczky Géza és Kirner Dezső végzi. Eperjesen a madarak etetése az egyesület által történik még, pedig az egyesületi titkár kertjében. Több helyütt magánosok is etetik chező pártfogoltjainkat.“

IRODALOM.

Aquila 1912. A Magyar Királyi Ornithologiai Központ évenként egyszer megjelenő madártani folyóiratának 1912-iki XIX. évfolyama e tudományos intézetünk nagynevű igazgatójának, Hermann Ottónak szerkesztésében megjelent.

Rendesen szép nagy alakjában, gyönyörű címképével 504 lap terjedelemben látjuk a nagy kötetet. Lapjainak bal fele magyar, jobb fele ugyanannak német fordítása. A benne levő nagy értekezések egy része a madárvonulásra vonatkozik, Hermann Ottó, Haagner A., Godpert R., Sclater W. L., Hegyfoky Kabos (két mű) és Lambrecht Károly tudósok szakavatott tollából, a másik rész írói a madarak táplálékaival foglalkoznak, így Ghaisz L., Csiki E., dr. Greschik I., azután Lambrecht K. irt két cikket ásatag ősmadarainkról, Schenk Jakab és Szeőts B. a madárjelölésekről, Csörgey Titusz, Fernbach Károlyné, Bittera Gy., dr. Gaál István, Máday Izidor, Chernel István pedig a madárvédelemről. Végre Szemere L. a parlagi sas és kigyászölyv fészkeréről és Segerstrále L. az osztriganyitogató fiókájáról értekezik. Ezután 27 kisebb közlemény következik, majd a M. K. Ornith. Központ hivatalos ügyei, könyvismertetések és nekrológusok.

Bennünket leginkább a madárvédelmi cikkek érdekelnek. Csörgey Titusz „Gyakorlati madárvédelmünk 1911—12-ben“ címen ezúttal már harmadszor számol be a Központhoz beérkezett kérdőívek alapján. 126 kérdőív nyomán 3851 állami és 1154 magántulajdonban levő oduról közöl adatokat. Rendkívüli tanulságosak gyakorlati észleletei és felhasználandók az ő eredményei.

Elnökünknek Máday Izidornak, „A madárvédelem fejlesztése társadalmi úton“ című értekezése dióhéjban, mesteri tömörséggel ismerteti az Országos Állatvédő Egyesület madárvédelmi munkásságát. Aelnökünk, Chernel István „Levél az olasz madárvasárról“ címen művészi színvonalú munkát nyújt. Dr. Gaál István egyet. magántanár „Madárvédelem a magyar középiskolában“ címen bemutatja, mikép szervezett az elmúlt tanévben Déván az áll. főreáliskola tanulóiból derék madárvédő gárdát. E művek különnyomatban is megjelentek. Az „Aquila“ ára 16 K. Az előfizetési pénzek a M. K. Ornith. központnak küldendő, Budapest, II. kerület Debrői-út 15.

F. Á.

Lapszemle. A székesfővárosi napisajtó az Országos Állatvédő Egyesület megbízottainak mai lapunkban ismertetett első értekezlete alkalmából lehet mozdani osztatlan helyesléssel emlékezett meg a megbízottak intézményéről, melynek szükségét és célszerű voltát tekintve az állatvédelem dolgában fennálló visszás állapotokra általánosan elismerte. Fogadják napilapjaink egyenként és összesen őszinte hálánk kifejezését. *Országos Állatvédő Egyesület.*

A téli lókinzások tárgyában a székesfővárosban kiadott főkapitányi rendeletet a fővárosi napilapok általában mind közölik, vagy megemlítik és közlőnyünk jelen számában közöljük mi is. Az egyik legelterjedtebb napilap, a P. H. hangsúlyozza, hogy különösen kívánatos a gazdák szigorú büntetése. A kocsisok ép úgy elkínódnak a túlterhelt szekérrel, mint az elébe fogott lovak. A nevezett lap felhívja különösen a főkapitányság figyelmét a Margit-híd feljáróira és az Aréna-út vonalában a vasúti híd alatti átjáróra.

A *Képes Vasárnapi Lapok* 1913 január 19-iki száma *Kutya-értelmesség* címen közli egy vizsla élet- és jellemrajzát.

Az *Iskolai Ünnepeink* c. folyóirat január—februári kettős száma igen szép költeményt közöl *Ábrányi Emil-től Kis madár a havas utcán* címen.

A *Pesti Hírlap* január 15-iki száma *Braco* címen közli *Pierre Mille* megható cikkét. Egy öreg vadász köszvénye miatt már nem tud vadászni, de azért minden ő ömöt okos kutyájában leli. A községtől 10 frank segédelmet kap havonként a szegény öreg s az előljáró nem túri, hogy a pénzen kutyát tartson s adójt is fizesse. Ő eladja a kutyát, de az visszatér hozzá. Végre eljön a csösz, hogy agyonlölje a kutyát, de csak a lábát sebzi meg a szegénynek. Erre az öreg egyszerre agyonlövi kutyáját és rákiált a csöszre, hogy gyorsan takarodjék, mert van még egy golyó a fegyverében.

Az *Ujság* január 17-iki száma *Találkozás* címen Henri Barbassetól cikket közöl. Egy sétányon agyon-

kinozott kis majmot táncoltatnak. Jön egy előkelő hölgy egy úrral és egy kis ölebbel. A romlott ízlésű pár mulat a kis majmon és ráuszítja a kutyát. A majom hozzákap a kiskutya orrához és körmével megverzi annak orrát. Az úr palcájával végigvág a majmon, mire ez kinyújtózkodik és kimúlik. Az egész jelenetet végignézi egy kopott külsejű szegény ördög s utolsó felvonásul megpofozza az elegáns urat.

Az *Ujság* febr. 5-iki számában *Vulpes* ismerteti a Jóság Ligája című új francia egyesületet. Azt állítja, hogy ez meg fog szüntetni minden mostani egyoldalú jótékonyági intézményt, úgy az állatvédő egyesületet is, mert ki fogja a barmokat szenvedő emberiségnek elébe tenni? E régi szofizmára nem felelünk, csak némi vigasszal megjegyezzük még, hogy épen úgy végez *Vulpes* úr a gyermekvédő, rabsegélyző, patronázs és egyéb intézményekkel is és végül azt mondja, hogy nincs is jó cselekedet, mert minden jót, amit valakivel tettünk, mástól vettünk el, akire nézve ez károsodást jelent. Szóval a Jóság Ligáját úgy ismerteti az író, hogy minden jóságot eltöröl a föld színéről.

A *Felsősárosi Hírlap* Bártfán Kirner Dezső tanár tollából két folytatásban szépen és alaposan megírt tárcát közölt a madárvédelemről.

Kérelem. A megelőző cikkkel kapcsolatban a következőkre kérjük t. olvasóinkat.

1. Küldjenek be kedves állataikról fényképet, élet-és jellemrajzot.

2. Küldjenek be a lapokból az előbbiekhöz hasonló cikkismertetőket, vagy küldjék meg az illető lapot, esetleg csak értesítsenek bennünket a cikk megjelentéről.

3. Értesítsenek bennünket új vagy régi írásműveknek állatvédelmi vonatkozásairól.

A **Kongregációi Otthon** dísztermében január hó 26-án este 1/28 órakor előadás volt, melynek tárgyszorozatából bennünket a két főpont érdekel. És pedig: 2. Ösztön és ész. Vetített-képes előadás. Szövegét írta: Lányi Ede S. J. előadta: Saskeőy Béla. 4. Okos állatok. Előadta: Martinovich Sándor S. J.

A **patka ápolása**, a patkolásra vonatkozó általános tudnivalókkal. Írta: Zimmermann Ágoston dr., a m. kir. állatorvosi főiskolai ny. r. tanár, egyetemi m. tanár. Köztelek Olcsó Könyvtára. Budapest, Pátria nyomda. 58 oldal, 36 szövegképpel. Ára 50 fill.

Folyóiratunk tisztelt munkatársa ezúttal egy teljesen a gyakorlati életnek szolgáló útmutatót tesz közzé, melyből az állattartó gazda nemcsak hasznos ismereteket, de állatainak épségét és munkaképességét megővni alkalmas, helyes tanácsokat is meríthet. Talán nem is kell mondanunk, hogy ez az érdemes munka nemcsak a gazdát, mint illetékes érdekli, hanem az állatbarátot és állatvédőt is, aki csak hálával adózhatik szerzőnek azért, hogy a patagondozásra hívja fel az állattartók figyelmét, tehát az állattartás oly ágazatára, melynek elhanyagolása állatainknak oly sok kínzást és betegséget szokott okozni.

Óvári József kanári-tenyésztő könyve 1 korona 60 fillérért megrendelhető a szerzőnél. Budapest, VII., Dob-utca 80. szám.

HIREK.

Tömegsztrájk és állatvédelem. Kötelességünknek tartjuk regisztrálni a lapok ama hírért, hogy a magyarországi szakszervezetek tanácsa, midőn a kimondandó tömegsztrájk ügyét tárgyalta, megállapodott ama munkásszakokra nézve, melyek humanitás szempontjából a sztrájk kötelezettsége alól kivételnek. E kivételek között az állatok gondozásával megbízott egyének is szerepelnek, ami teljes elismerésre méltó dolog.

A **francia köztársaság állatbarát elnöke** szabad idejének nagyrészt két kedvencevel tölti és pedig Grégu macskával és Leott kutyával, amelyekkel lehet mondanunk társalog. Egy barátjának Poincarré így nyilatkozott: Nem is képzelem minő élvezettel tanulmányozom ezt a két titokteljes teremtet. Ösztönüknek finomsága, lehet mondani logikus cselekvéseik és nagyon elfinomodott érzékenységük mindezekben a viszonylatokban túlszár az emberekén.

Az **állatvédő egyesületek jótékony egylete-e?** A Neues Wiener Tagblatt újévi száma szerinti az osztrák közigazgatási bíróság azzal a kéréssel foglalkozott, vajjon az állatvédő egyesületek jótékony egyleteknek tekintendők-e. Ennek a kérdésnek tárgyalására a gráci vivisekció ellen küzdő egyesület panasza szolgáltatott okot, melyet ez egyesület a pénzügyigazgatóság ellen emelt. Ennek az egyesületnek, mely a vivisekció teljes eltiltéseért küzde, ingó vagyonára illetéki egyenérték vetetett ki. Az egyesület azt vitatta, hogy humanitárius, tehát jótékony egyesület, melyet illetékmentesség illet meg. A steiermarki pénzügyigazgatóság a felelősséget elutasította azzal a megközléssel, hogy a jótékonyág minősítése csak azokat az egyesületeket illeti meg, melyek kizárólag az emberiség javát szolgálják. A közigazgatási bírósághoz intézett felelőssé védelmét Klobucsár császári tanácsos az egyesület elnöke képviselte. A pénzügy miniszterium képviselője gyanánt Chochala miniszteri titkár szerepelt. Az írásbeli felelőssé megbeszélés kiegészítésként gyanánt Klobucsár császári tanácsos megemlítette, hogy a bécsi állatvédő egyesület már évek óta élvezi a teljes illetékmentességet és hogy legutóbb ez az illetékmentesség a bécsi vivisekció ellenes egyesületekre is kiterjesztett. A miniszterium képviselője hangoztatta, hogy a vivisekció a tudomány szolgálatában meg van engedve és hogy a jelen esetben felebaráti szeretet érvényesítéséről, mint jótékonyágról szó nem lehet. A bíróság hosszabb tanácskozása után az ítélethezatal elhárított.

Január 28-án az osztrák közigazgatási bíróság döntött a fentírt ügyben és pedig a gráci Bundnak kedvező módon. Ezzel Ausztriában az állatvédő egyesületeknek rendkívül fontos döntés emelkedett érvényre, hogy az állatvédelemre irányuló egyesületek minden más jótékony célú egyesülettel egyenértékűeknek tekintendők, és ebből folyólag adóilleték és egyéb ügyekben megfelelő kedvezményben részesítendők.

Madárvédő tanfolyamok Németországban. A Hamburger Nachrichten híre szerint a báró Berlepsch bírótól államilag támogatott madárvédő telepek nagy eréllyel folytatják a madárvédő tanfolyamok tartását.

Múlt őszön 6 öt napra terjedő tanfolyam tartatott, négy állami erdőtisztviselők, egy királyi vadászok és egy földmérnökök számára. A téli időszak alatt tartandó további 8 tanfolyam non közigazgatási tisztviselők, vasúti közlegek és magánosok fognak részt venni.

A madárüldözők ellen. A hitzingi kerületi kapitány és helytartósági tanácsos felhívta a közönséget, hogy a rendőri közlegeket eljárásukban minden irányban támogassák. A madárfogással ipárszerűen fogalkozók csapatokban vonulnak ki, őrszemeket állítanak fel és így megfélemlítik a hatósági közlegek közbelépését. A kerületi kapitány felkéri a közönséget, hogy mindenki sétája vagy járása közben a madarak fogására felállított vagy elhelyezett csapdákat, hálókat és hasonló készülékeket nyomban semmisítse meg.

A kutya hűségéről tanuskodó adatokat örömmel közölgesszük abban a hiszemben, hogy ezek közléstételével állatbarátokká hangoljuk olvasóinkat. A napilapok hírei szerint január 23-án Monostorszegen egy nyolc éves fiú körcsolvázás közben a vízbe esett. A vele volt kutya az elmerülő után kapott, de már csak a sapkáját foghatta meg, mellyel hazarohant és a szerencsétlenség színhelyére vevette a vigasztalhatatlan szülőket.

Madárvédelem a királyi kertekben. A bécsi császári udvarhoz tartozó parkokban és kertekben a Neue Freie Presse január 9-iki száma szerint a madarak téli élelmezéséről bőszégesen gondoskodnak, kivált a schönbrunni kertben, hol a nagy és kis emberek egyaránt gyönyörködnek a svájci házikó alakú számos madáretetőkön látható élénk forgalmon. A látogatók nagy része is hozzájárul a madarak etetéséhez és számosan naponként rendszeresen a különböző madarak izléséhez mért eleséget hoznak. Az állatbarátok közt mindannyiszor nagy csodálkozást vált ki a látvány, hogyha a várkerti igazgató megjelenik, az étkező madarak feléje repülnek és faképnél hagyják időszaki pártf góikat. A madarak az igazgató vállaira, karjaira és kezeire repülnek és egymással versenyeznek a jó elhelyezkedésért. A dolog nyitja abban van, hogy az igazgató a madarakat cukros pignolival eteti, ami úgylátszik a madaraknak igen kedves eledel lehet. Az igazgató állítása szerint egyébiránt a madarak kemény téli időben nem annyira az éhségtől, mint a szomjúságtól szenvednek, miért is számos hietzingi magánkertben állandóan melegítőekben nyújtanak a madaraknak vizet.

SZEMLE.

Papagály adomákat közöl a „Gaulois“ című párisi napilap. Egy tőkepenész, akit az apasoktól való félelem folyton kerülgettet, papagályát betanította arra, hogy a házban a legkisebb zajra kiabálja: „Ki van itt“. A nevezett lap szerint az óvatos öreg egy ízben tényleg úgy menekült meg egy betörés veszélyes következményeitől, hogy a madár a lakásba behatolt betörőket elriasztotta a „ki van itt“ kiáltással, melyet embernek tulajdonítottak. Egy másik adoma egy kis városbéli mészárosról szól, aki öt éves gyermekét ütegeléssel megkínozta. Erről a gonoszságról nem igen tudott

senki, csak a szemben levő cipész papagályára volt nagy hatással a szegény gyermek számtalanszor hallott panaszos hangja és a papagály is sűrűn mondogatta „Mért versz engem“. A papagálynak ez a mondása csakhamar rávezette a szomszédokat a valóra és a mészárosné ellen rövid idő alatt annyira felzudult a város lakossága, hogy a mészárosné kénytelen volt más községbe költözni.

Macskaadó. A „Zeitschrift des Verbandes Reinisch-Westfälischer Tierschutzvereine“ idei 3. száma szerint a belügyi és pénzügyi miniszterek egyetértő rendeletet bocsátottak ki a közigazgatási hatóságokhoz, melyben elvileg hozzájárulnak a macskák megadóztatásához és felhatalmazást adnak arra, hogy a macskák megadóztatására nézve alkotott szabályzatokat jóváhagyják, de egyelőre csak kísérletképp legfeljebb két év tartamára. Hangsúlyozzák állatvédő szempontból, hogy a macskaadót nem lehet az ebedóval egyforma módokat keretébe vonni, nevezetesen pedig a nyakperecek és ezeken függő bárcák mellőzendők, mert a macskák gyakran szűk nyílásokon bujkálva könnyen megakadnának és odavesznének.

Verebek számának kevesbítése érdekében szaklapok ajánlják, hogy ha a fészkekből és fészekodukból a tojásokat kiszedik, akkor azokba műtojásokat kell elhelyezni, mert különben a verebek addig fognak tojni, míg a hiányt pótolták. Fából készült ily tojásokat minden madárkereskedésben kapni. Azon tojásokat, melyek nagyobb fénynek vannak kitéve, kissé sötétebbre kell festeni, hogy a verebek ne vegyék észre a becsapást.

Madárpusztító divat. A madártollaknak a női divat érdekében való tömeges felhasználása a „Konfektionär“ című lap szerint a madárvilág nagy kárára folyton emelkedik. A divatra néve irányadó Franciaországba 1902-ben 703 300 kg., 1911-ben 1 039 000 kg. tollat vittek be. Ez emelkedés szomorú jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy a fogyasztási többlet éppen a legritkább és legértékesebb madárfajokat sújtja. A strucc-, kócsag- és paradicsommadár tollaiból 1907-ben 114 400 kg.-ot, 1911-ben 235 400 kg. tett ki a bevétel.

Ökörversenyek Bajorországban. Az állatvédő egyesületek felszólalásainak következtében végre a müncheni közigazgatási hatóság kerületében rendelet adott ki, mely szerint ökörversenyeknek az illetékes községi előjáróság által való engedélyezése már magában véve általánossági kihágásnak minősítetik és a csendőrség utasított, hogy az ily versenyek rendezői ellen teljes szigorral járjon el.

A paradicsommadár pusztulását újabb C. G. Schillings tanár bátor és jeles kutató hozta szóba. Schillings éles szavakkal vádolta Új Guinea német részeinek hatóságát, mely szemben a világészerte megindult természetvédelem mozgalomával egyenesen a paradicsommadár pusztítására tör. Paradicsommadár vadászására mindenki engedélyt nyer, aki 50 hektár föld telekésítésére vállalkozik. A paradicsommadár kivételre 5 márka kiviteli vám van vetve és így a paradicsommadár üldözése a vámjövdelem érdekében lehet mondani, előmozdított. A több oldalról hangoztatott aggályok és panaszok ellenében Új Guinea német hatósága

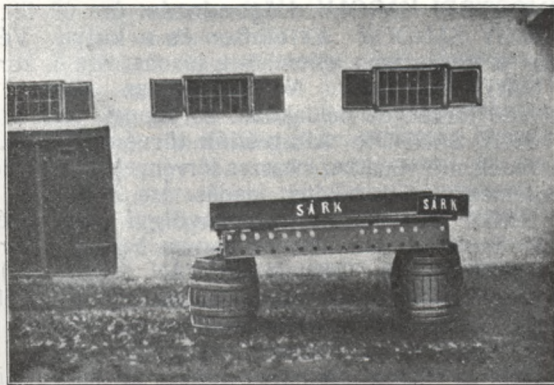
kijelenti, hogy a paradicsommadár kiirtása belátható időn belül nem várható. Az 1911. évben csak(!) 4306 paradicsommadár vitetett ki állítólag. —yi—

Az állatvédőnap sorsa Poroszországban. Az Amerikában és Magyarországon meghonosodott madarak és fák napjának mintájára Ausztriában és Németországban éveken át mozgalom folyik oly irányban, hogy az iskolákban egy állatvédőnap rendszeresíthessék. Ez egyelőre csak Alsó-Ausztriában sikerült, ellenben Németországban az állatvédő egyesületeknek idevágó lépései a kormányok elutasító magatartása miatt mindeddig eredményre nem vezettek. Legutóbb a königsbergi állatvédőegyesület járult a kormányhoz azzal a kéréssel, hogy valamennyi iskolában állatvédőnap rendszeresíthessék. A kormány a javaslatot el nem fogadta, ellenben utasította a tanítókat általában, hogy a vallás és természetrajzi tanítás keretében a gyermekeket állandóan figyelmeztessék az állatokkal való durva bánásmód erkölcstelen és büntetésre méltó voltára. A nevezett folyóirat ehhez azt a megjegyzést fűzi, hogy Németország nem érett még meg az állatvédőnapra és állatvédelem tekintetében nem jár elől, hanem csak az autombilok és repülőgépek dolgában, melyek földünket mihamarább pokoli katlanná fogják átváltoztatni. —yi—

Segítségre kész elefánt. Egy elefántnyáj felvigyázója fürödni engedte az állatokat. A folyó árja egy kis elefántot elragadt. A megriadt állat hangjára figyelmessé lett felvigyázó csónak után nézett, de időközben egy idősebb elefánt a fuldoklóhoz sietett és ormányával keresztülövezvén, a folyón felfelé úszott vele és midőn gondolta, hogy a kis elefánt magától is eléri a partot, eleresztette. A kis elefánt azonban ismét alámerült és ekkor az öreg újból megragadta és a partra vitte, hol a ritka látványra egybegyűlt közönség nagy örömmel fogadta.

„Sárk.”

Ezt a furcsa nevet adta Schatteles Viktor lugosi lakos, képünkön látható találmányának. Kocsiba, sze-

kérbe beleállítható rugós kocsibeté ez, mely kényesebb tárgyak szállításánál nagyon alkalmas, így folyadékok,

gyümölcs, étel, üvegtermékek szállításánál, sőt személy- és állatszállításánál is. Minket ez utóbbi szempontból érdekel a szabadalom, mert tudjuk, mennyit szenvednek a szegény állatok a szállítások alatt. De ruganyos lévén az egész szállítmány, az elébe fogott állat sem talál oly merev, erőszakos ellenállásra és fájdalmas zökkenésekre. Minden nagyságú és alakú kocsira könnyen és gyorsan feltehető és levétele is könnyű és gyors. Az utazás gyorsabb, kellemesebb, biztosabb. Jó utakon célszerű, rossz utakon nélkülözhetetlen lesz. Mint a kultúrállamokban szabadalmazott magyar találmányt, melegen ajánljuk. Árajánlatokért Lugosra méltóztassék írni a feltalálóhoz, Schatteles Viktorhoz.

Hátsó lábak nélkül továbbmozgó kutya

A bécsi utcákon feltűnést kelt az a kutya, amelyet az itt levő kép ábrázol. Az eb Höflinger Berta bécsi úrhölgy tulajdona. Mikor ez az állat egy orozva történt lövés következtében mindkét hátsó lábán úgy megsérült, hogy végtagjait amputálni kellett, állatok iránt

általában melegen érző úrnője egy kétkerekű kocsiszerkezetet csináltatott és erősített fel ebe hátsó részére alá, hogy ekként számára a mozgást a szabadban lehetővé tegye.

E berendezkedés alkalmasnak bizonyult e célra, az állat két mellső lábával épp oly gyorsan és vígan képes az utcákon járkalni, mintha mind a négy lába meg volna.

GYERMEKNEK.

Kutya-macska história.

Adta rossz macskája!
Dehogy egerészett:
Untalan csibékre,
Verebekre lesett. . . .
No megállj te beste —
Ugatták a kutyák —
Kiporoljuk még mi
Ne félj, a te irhád!

Neki is rontottak,
Kergették javába . . .
Az ám, de a macska
Eszükön túljára!
Nagyot ugrott, fel a
Pajta ablakába,
S onnan pislantott le
Gúnyyal, a kutyákra.

Mintha mondta volna:

Jertek hát utánam,
Tegyetek hát kárt, no,
Cirmos szép irhámon,
Ugorjatok ti is. . . .
Aztán én is ugrom. . . .
Itt van ni a vasrács,
Kövessetek nyomon.

Dehogy is követték,
Dehogy követhették!

M. K.

TARTALOM: Az O. Á. V. E. megbizottjainak első alapvető értekezlete. — A székesfővárosi rendőri parancsnokság az állatkínzások ellen. — A székesfővárosi madárvédelme. — Mozgalmunk Szepes vármegyében. — *Tárca*: Gyermekek és állat. — Tenyészünk komondort. — *Egyesületi és szövetségi hírek*: Jelentés az Országos Állatvédő Egyesület választmányának és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége végrehajtó-bizottságának január hó 25-én tartott együttes működéséről. — Az O. Á. V. Egyesület köréből: József főhercegnél. — Állatvédő egyesületek alakítása. — Két állatmenetési eset. — A cserkészfiúk (boy-scouts). — Skodacsek Zsuzsanna. — A flóbert fegyverek megadóztatása. — A keszthelyi madáretetők. — A szolnoki lókinzás. — Állatkínzások megtórlása. *A szövetséges egyesületek köréből.* † Raggambi Fluck Ferenc. — A szegedi állatvédő egyesület választmányi ülése. — Az aradi állatvédő egyesület. — Madárvédelmi előadás Mezöcsátán. — A nagybányai á. v. e. titkára. — A kassai á. v. e. kérelme. — A temesvári á. v. e. gyűlése. — Az eperjesi á. v. e. titkára. — *Irodalom*: Aquila 1912. — Lapszemle. — Kérelem. — A Kongregációi Otthon előadása. — A pata ápolása. — Óvári József kanári-tenyésztő könyve. — *Hírek*: Tömegsztrájk s állatvédelem. — A francia köztársaság állatbarát elnöke. — Az állatvédő egyesületek jótekonny egyletek-e? — Madárvédő tanfolyamok Németországban. — A madárüldözők ellen. — A kutya hűségéről. — Madárvédelem a királyi kertekben. — *Szemle*: Papagály adomák. — Macskaadó. — Verebek számának kevesbitése. — Madárpusztító divat. — Ökörversenyek Bajorországban. — A paradicsommadár pusztulása. — Az állatvédőnap sorsa Poroszországban. — Segítségre kész elefánt. — „Sárk” — Hátsó lábak nélkül továbbmozgó kutya. — *Gyermekeknek*: Kutya-macska história.

Szerkeszti FODOR ÁRPÁD, áll. főgimn. tanár,
az O. Á. V. E. h. főtítkára, felelős szerkesztő.

Az Országos Állatvédő Egyesület
helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Ára 1 kor.

MÁDAY IZIDOR. Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 1 kor.

Ugyanaz, német nyelven. Ára 1 kor.

MÁDAY-CERNEL. Madárvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 3 kor.

Ugyanaz, német nyelven. Ára 40 fill.

MONOSTORI KÁROLY. Lógondozás. Ára 60 fill.

K. NAGY SÁNDOR. Az ember és a kutya. Védekezés a veszetség ellen. 3-ik kiadás. Ára 1 kor.

K. NAGY SÁNDOR. Ne bánts a állatot! Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Ára 3 kor.

K. NAGY SÁNDOR. Állatvédők törvénykönyve. Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye. 4-ik bővített kiadás. Ára 2 kor.

SZ. NAGY SÁNDOR. A latorcavölgyi pap. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 korona helyett 1 kor.

BENEDEK ELEK, TURI M. ISTVÁN, PÓSA LAJOS, FÖLDES GÉZA. Elbeszélések az állatvilág köréből.

Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 kor. helyett 1 kor.

B. BÜTTNER LINA. Szabadság földön, égen! Elbeszélés az ifjuság számára. Széchy Gyula rajzaival.

Ára kötve 3 kor. helyett 2 kor.

CERNEL ISTVÁN. Az okszerű madárvédelem eszközei. Ára 30 fill.

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségébe tartozó egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11-13. Telefon: József 6-70

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

† Gróf Andrassy Dénes,

a nemeslelkű főúr, február hó 26-án 78 éves korában Palermoban elhunyt.

Néhai nejjével, Andrassy Franciska grófnővel együtt a fenkölt lelkületű emberek legjobbjai gyanánt tisztelte mindkettőjüket lehet mondani az egész ország, melynek népe, jótékony és kulturális intézményei iránt a legmelegebb rokonszenvet, a legnagyobb áldozatkészséget tanúsítottak egész életükön át.

Az emberszeretet, előkelő gondolkodás, gyöngédségig menő tapintat vezérelte őket számtalan jótékonyasági intézkedéseikben.

Az Országos Állatvédő Egyesület, melynek éveken át jótevői voltak, táviratban és írásban adott kifejezést nemeslelkű pártfogójának, Andrassy Dénes grófnak elhunyt felett való mélyen érzett részvételnek.

A temetésen az egyesület képviselőjében Koncs Sándor tanár jelent meg, és az egyesület koszorúját a ravatalra helyezte.

Andrassy grófnak és nejjének nevei az egyesület székházán alkalmazott márványtáblán vannak megörökítve, de mi mindnyájan hálás kegyelettel őrizzük meg emléküket szívünkben is.

Áldás poraira!

A fenyves rigó.

A fenyves rigónak a törvényileg védett hasznos madarak sorába leendő felvétele érdekében az Országos Állatvédő Egyesület a földművelésügyi miniszter úrhoz a következő kérelmet intézte:

1352/1912. Nagyméltóságú Gróf Miniszter Úr!

Olaszország dacára a madárvédelem érdekében évtizedek óta nemzetközileg is folyt tárgyalásoknak és határozatoknak, mindeddig nem tett komoly lépést abban az irányban, hogy az ottani nagymérvű és az egész kontinens madárvédelmi érdekeit hátrányosan érintő madárüldözést megszüntesse vagy akár csak csökkentse.

Madárvédelmünknek ezt az állandó veszedelmét nem tekintjük közömbösen és Nagyméltóságod jóváhagyásának reményében újabb lépések érdekében felterjesztéssel szándékozunk Nagyméltóságod elé járulni.

Ezuttal azonban ami saját madárvédelmünk intézkedéseinek tökéletesbítése céljából bátorkodunk Nagyméltóságodhoz fordulni azért, hogy madárvédelmünk ellen semmi oldalról sem törlethessék észrevétel vagy gáncs.

Nevezetesen bátorkodunk szövé tenni a fenyves rigó ügyét, mely mindeddig a törvényesen védett madarak sorából hiányzik.

Országunk kiváló és a külföld által is elismert tekintélye, Herman Ottó által irt, a „Madarak hasznáról és káráról“ szóló munka feltétlen hasznos, madaraknak jellemzi az összes rigóféléket és csak az időtől várja, hogy az az egy fajta, mely eddig vadászati szempontból és érdekből védelemben nem részesült, t. i. a fenyves rigó (*tardus pilaris* L.) a törvényes védelemben részesülő madarak közé felvétessék.

A fenyves rigó érdekében szót emel az ország másik, szintén tekintélyes ornithologusa Chernel István, egyesületünk alelnöke, aki utal arra, hogy addig míg a fenyves rigó nálunk szabadon vadászható, az északibb államok, így Norvégia hasonló szemrehányással illetnek bennünket, mint mi az olaszokat.

A vadászat szempontjából a törvényes védelem alól kihagyott hasznos madarak érdekében és így a fenyves rigó érdekében is, Schweder Brunó, Ausztria képviselője emelt szót egy érdekes előadásban az 1910-dik évben Berlinben tartott V. nemzetközi ornithologiai